

ni sem tudjuk, képesek vagyunk-e viszont a japán buddhista költő halálra rémült együttérzésére? Nem ez a riadalom vezetne-e akkor a Fiúisten alászállásának mélyebb megértésére?

PAUL CLAUDEL

A fügefa

Francia költő, író (1868–1955). Részlet a szerző *Connaissance de l'Est* (A Kelet megismerése) című művéből. További részleteket közlünk az augusztusi számunkban.

A fügefa vontat.

Ez az óriás, akárcsak indiai fivére, nem a földbe markol kezével, hanem válla mozdulatával terpeszti szét gyökereit, akár valami láncköteget. Törzse még mindössze néhány lányira emelkedik a talaj fölé, s ő máris kínlódva vonszolja tagjait, mintha csak egy kötélcsomót húzna felfelé. A szörny lassan nyújtózva nekifeszül, minden mozdulata erőtől duzzad, olyan keményen dolgozik, hogy durva kérge meghasad, izmai kitüremkednek a bőr alól. Szagat, húz, gyürkőzik, csipője és válla megcsavarodik, térdhajlata ellazul, majd recseg-ropog és megemelkedik, fel-le járó karjai mintha ki akarnák szabadítani a testet rugalmas béklyóiból. Olyan, akár az egymásba csavarodott pítónok, vagy mint egy hidra, mely végsőkig elszánt igyekezettel szagatja ki magát a földből. A fügefa mondhatni a mélység terhét rángatja fölfelé, és tartja feszülő tagjaival.

A szegény nép tiszteli, minden falu elején ott áll, mint árnyas lombruhába öltözött pátriárka. Lábánál kis adomány-hamvasztó kemence áll, s még törzsére vagy ághajlataiba is oltárt vagy kőszobrocskát erősítenek. Ő a hely tanúja, a föld uralkodója, aki gyökereinek serege által hatalmas alá vonja a talajt, aki kitart mindvégig, bármerre is forogjon árnyéka, maradjon bár magára sarjadékaival, gyűljön bár össze az esti órákban szenvedő, erdőnyi terebélye, görnyedő arany gerince alatt, a boltozatán átsűrődő rózsaszín holdfénynél zsinatolni a falu népe. Ő a kolosszus, aki minden egyes percet elpergett évszázadaihoz ragasztva makacsul emeli láthatatlan terhét.

Minden mitológia helyt adott ama hősök tiszteletének, akik vízzel láttak el valamely vidéket, s a sziklatömböt meghasítva felnyitották a forrás eltömődött száját. A fügefa efféle növényi Herkules, aki mozdulatlan méltóságában valósággal önnön művének emlékoszlopa. Ő lenne talán az a leláncolt szörnyeteg, aki legyűri a fukar föld ellenállását, aki túlcorduló forrást fakaszt, akinek köszönhetően fű sarjad a messzeségben, és a víz egyenletes magasságban önti el a rizstáblákat? Csak áll és vontat.

Lackfi János fordítása